

ВПЛИВ ПРАВА ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ НА КОНСТИТУЦІЙНУ СИСТЕМУ УКРАЇНИ: АНТИКОРУПЦІЙНИЙ АСПЕКТ

Корнієнко О.О.,

кандидат юридичних наук,
доцент кафедри теорії та історії держави і права,
Університет «КРОК»,
м. Київ, вул. Табірна, 30-32, Україна, 03113
e-mail: KorniyenkoOO@krok.edu.ua
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-2836-9585>

THE INFLUENCE OF EUROPEAN UNION LAW ON THE CONSTITUTIONAL LAW OF UKRAINE: THE ANTI-CORRUPTION ASPECT

Korniyenko O.O.,

candidate of legal sciences,
associate professor of the Department of Theory and History
of the State and Law, KROK University,
Kyiv, Tabirna St., 30-32, Ukraine, 03113
e-mail: KorniyenkoOO@krok.edu.ua
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-2836-9585>

Анотація. Стаття присвячена детальному аналізу впливу права Європейського Союзу на конституційну систему України, зокрема у сфері антикорупційної політики. Досліджено процес гармонізації українського законодавства з нормами ЄС, міжнародними конвенціями та рекомендаціями європейських інституцій, що передбачають дотримання принципів демократії, верховенства права, прозорості та підзвітності органів державної влади. Встановлено, що євроінтеграційний курс сприяв модернізації правової бази, створенню незалежних антикорупційних органів і формуванню комплексної системи запобігання корупційним проявам у різних сферах державного управління.

У роботі детально розглянуто ключові законодавчі акти та інституційні новації з досліджуваної теми. Зокрема були проаналізовані Закони України «Про запобігання корупції» та «Про Національне антикорупційне бюро України», створення Спеціалізованої антикорупційної прокуратури і Вищого антикорупційного суду. Підкреслено роль ЄС у наданні фінансової, технічної та експертної підтримки, що забезпечило незалежність антикорупційних органів, підвищило професійний рівень їх працівників та сприяло ефективному розслідуванню корупційних правопорушень. Окремо висвітлено конституційні зміни 2019 року, які закріпили стратегічний курс України на членство в ЄС і НАТО, надаючи євроінтеграційній політиці конституційний статус і визначаючи правові рамки для імплементації європейських норм у національне законодавство.

Також проаналізовано сучасні дослідження вітчизняних і зарубіжних авторів, а також оцінки міжнародних організацій, зокрема GRECO та Європейської комісії, що оцінюють ефективність антикорупційних реформ. Розглянуто соціологічні дані, які свідчать про стале зростання підтримки євроінтеграції серед громадян України, підвищення довіри до державних інституцій та значущість результативних антикорупційних механізмів.

У статті було зроблено висновок, що право ЄС є визначальним чинником трансформації конституційної системи України, сприяє зміцненню демократичних принципів, підвищенню прозорості управління та формуванню незалежних інституцій. Подальший успіх інтеграції залежить від здатності держави забезпечити ефективну імплементацію норм ЄС і сталий розвиток антикорупційної політики.

Ключові слова: Конституційна система України, право Європейського Союзу, європейська інтеграція, антикорупційні механізми, НАБУ, НАЗК, ВАКС, верховенство права, міжнародне співробітництво, GRECO.

Формул: 0, рис.: 0, табл.: 0, бібл.: 21.

Abstract. The article is devoted to a comprehensive analysis of the influence of European Union law on the constitutional system of Ukraine, particularly in the field of anti-corruption policy. The harmonization process of Ukrainian legislation with EU norms, international conventions, and recommendations of European institutions—which requires compliance with the principles of democracy, the rule of law, transparency, and accountability of public authorities—is thoroughly examined. It has been established that the European integration process has contributed to the modernization of the legal framework, the establishment of independent anti-corruption institutions, and the formation of

a comprehensive system for preventing corruption in various spheres of public administration.

The study provides a detailed examination of key legal acts and institutional reforms in this area. In particular, the Laws of Ukraine "On Prevention of Corruption" and "On the National Anti-Corruption Bureau of Ukraine," as well as the establishment of the Specialized Anti-Corruption Prosecutor's Office and the High Anti-Corruption Court, are analyzed in detail. The article emphasizes the role of the EU in providing financial, technical, and expert support, ensuring institutional independence, enhancing the professional capacity of personnel, and facilitating the effective investigation and prosecution of corruption-related offenses. Special attention is given to the 2019 constitutional amendments, which enshrined Ukraine's strategic course toward EU and NATO membership, thereby granting European integration a constitutional dimension and defining the legal basis for the incorporation of EU norms into domestic legislation.

The article also analyzes current scholarly research by both domestic and international authors, as well as assessments by international organizations, including GRECO and the European Commission, which evaluate the progress and effectiveness of anti-corruption reforms. Sociological data indicating a gradual increase in public support for European integration, rising trust in public institutions, and the importance of effective anti-corruption mechanisms are also considered.

The article concludes that EU law serves as a key driver in the transformation of Ukraine's constitutional system, contributing to the strengthening of democratic institutions, enhancing government transparency, and supporting the development of independent bodies. The further success of integration will depend on the state's capacity to ensure the effective implementation of EU standards and the sustainable development of anti-corruption policies.

Keywords: Ukraine's constitutional system, European Union law, European integration, anti-corruption mechanisms, NABU, NACP, HACC, rule of law, international cooperation, GRECO.

Formulas: 0, fig.: 0, tabl.: 0, bibl.: 21.

Постановка проблеми. З моменту здобуття незалежності в 1991 році, Україна ставила за мету інтеграцію до європейських політичних та економічних структур. Проте лише з 1994 року, після підписання Партнерства та співробітництва між Україною та Європейським Союзом (ЄС) цей процес набув більш чіткої правової основи. Ця угода передбачала налагодження економічного співробітництва, поступове наближення законодавства та розвиток політичних відносин між Україною та ЄС [1].

Значущим кроком у євроінтеграційному процесі стало підписання Угоди про асоціацію між Україною та ЄС у 2014 році, що сприяло юридичному підґрунтя для поглибленої співпраці в політичній, економічній та правовій сферах. Угода визначала важливі принципи, які Україна повинна була імплементувати у своєму законодавстві, включаючи правові норми у сфері прав людини, демократії, верховенства права та боротьби з корупцією. Відтоді значна увага стала приділятися реформам, спрямованим на приведення українського законодавства у відповідність до стандартів ЄС [2].

Процес європейської інтеграції України передбачає не лише адаптацію національного законодавства до норм ЄС, але й суттєві зміни у функціонуванні конституційної системи держави. Одним із ключових аспектів цього процесу є впровадження ефективних механізмів запобігання та протидії корупції, що є необхідною умовою для виконання

міжнародних зобов'язань України перед ЄС. Вплив права ЄС на формування антикорупційної політики України проявляється через міжнародні угоди, рекомендації європейських інституцій та фінансову й експертну підтримку реформ.

Однак, попри суттєві досягнення, існує низка проблем, пов'язаних із імплементацією європейських норм у сфері конституційного права та боротьби з корупцією. Зокрема, залишається відкритим питання ефективності діяльності новостворених антикорупційних органів, їхньої незалежності та рівня суспільної довіри до них. Водночас, значну роль відіграє взаємодія між національними та міжнародними структурами, а також спроможність державних інституцій забезпечувати реалізацію європейських стандартів у правозастосовній практиці.

Таким чином, дослідження впливу європейського права на конституційну систему України, зокрема у сфері антикорупційної політики, є актуальним і потребує комплексного аналізу законодавчих, інституційних та соціальних аспектів цього процесу.

Аналіз останніх досліджень. Останніми роками спостерігається значне зростання наукового інтересу до вивчення впливу права ЄС на конституційну систему України, особливо в контексті антикорупційної політики.

Зокрема, у збірнику тез Міжнародної науково-практичної конференції «Конституційне право ЄС в аспекті євроінтеграції

України» розглядаються питання адаптації конституційного права України до норм ЄС, включаючи аспекти антикорупційної політики. Дослідники аналізують процеси гармонізації законодавства та вплив європейських інституцій на реформування української правової системи [3].

С. Книш у своїй статті «Антикорупційна політика Європейського Союзу: етапи формування, здобутки і перспективи» дослідив досвід ЄС у боротьбі з корупцією та його значення для України. Автор аналізує еволюцію антикорупційної політики ЄС, нормативно-правову базу та механізми імплементації антикорупційних заходів, підкреслюючи важливість адаптації цього досвіду в українському контексті [4].

У посібнику «Антикорупційна політика ЄС: ключові елементи, орієнтація на сталий розвиток, уроки для України» акцентується увага на ключових елементах антикорупційної політики ЄС та можливостях їх впровадження в Україні. Автори наголошують на необхідності підвищення обізнаності громадськості щодо європейських стандартів у сфері боротьби з корупцією та інтеграції цих підходів у національну політику [5].

Дослідження «Співробітництво України з ЄС у сфері запобігання й протидії корупції» систематизує програми та проєкти ЄС, спрямовані на антикорупційну діяльність в Україні, аналізуючи їхню результативність та стан імплементації. Автори підкреслюють важливість міжнародної підтримки у впровадженні антикорупційних реформ та необхідність подальшої адаптації українського законодавства до європейських стандартів [6].

Войтенко Ю. М. в своїй праці «Європейська практика боротьби з корупцією: досвід для України в рамках євроінтеграційних процесів» зробив порівняння антикорупційної практики різних країн ЄС, зокрема в аспекті їх застосування в Україні [7]. Мороз В.А. присвятив свою статтю подібній тематиці, де також дає аналіз національному та міжнародному антикорупційному законодавству та наголошує на важливості комплексних заходів і залучення суспільства, ЗМІ та органів влади [8].

Пархоменко О.Я. в статті «Механізми подолання корупції на шляху до євроінтеграції України», вивчає шляхи протидії корупції

в Україні та закордоном. Автором надано рекомендації щодо підвищення ефективності в цій боротьбі [9].

Політова А.С. розглянула боротьбу з корупцією в Україні як вимогу на шляху до європейської інтеграції. Адже корупція є однією з найбільших проблем, яка потребує постійної уваги, адже сприяє значним витратам з державного бюджету, перешкоджає внутрішнім та зовнішнім інвестиціям, а найголовніше підриває верховенство права [10].

Також, важливими джерелами для вивчення даної теми є звіти та дослідження міжнародних організацій, зокрема, GRECO (Група держав проти корупції Ради Європи), яка неодноразово оцінювала рівень впровадження антикорупційних реформ в Україні, а також звіти Європейської комісії щодо стану правової системи в Україні [11].

Ці дослідження становлять основу для розуміння того, як право ЄС впливає на зміни в конституційній системі України, зокрема у сфері боротьби з корупцією.

Таким чином, сучасні дослідження підкреслюють значний вплив права ЄС на конституційну систему України, особливо у сфері антикорупційної політики. Адаптація українського законодавства до європейських стандартів та ефективна імплементація антикорупційних заходів є ключовими аспектами на шляху до євроінтеграції та підвищення довіри громадян до державних інституцій.

Не вирішена частина загальної проблеми. Незважаючи на значні досягнення України в процесі євроінтеграції, включаючи розробку та імплементацію антикорупційних реформ, існує низка проблем, які все ще не мають остаточного вирішення. Це стосується як правових, так і практичних аспектів взаємодії між національним законодавством та правовими стандартами ЄС, зокрема у сфері антикорупційної політики.

Метою статті є комплексний аналіз впливу права ЄС на конституційну систему України, зокрема у сфері антикорупційної політики. Дослідження спрямоване на виявлення ключових правових та інституційних механізмів, які імплементуються в українське законодавство відповідно до європейських стандартів.

Виклад основного матеріалу наукового дослідження. Інтеграція України до ЄС та

адаптація національного законодавства до європейських стандартів є ключовим аспектом розвитку конституційної системи країни. З моменту підписання Угоди про асоціацію [2], значну увагу приділено гармонізації національного законодавства з правом ЄС. Процес гармонізації передбачає впровадження європейських правових норм, які забезпечують високий рівень захисту прав людини, демократичних цінностей та верховенства права.

Важливим аспектом цього процесу є імплементація міжнародних конвенцій у сфері боротьби з корупцією, що є однією з головних вимог ЄС для країни-кандидата. Так, Україна ратифікувала Конвенцію Ради Європи про боротьбу з корупцією (1999) [12], що зобов'язує держави-учасниці вживати заходів щодо криміналізації корупційних правопорушень, забезпечення підзвітності публічних службовців та створення ефективних механізмів для розслідування та покарання корупційних злочинів. Ця Конвенція є частиною правової бази, яка дозволяє забезпечити прозорість і ефективність державних органів у боротьбі з корупцією. Крім того, Україна ратифікувала Конвенцію ООН проти корупції (2003) [13], яка визначає міжнародні стандарти в боротьбі з корупцією на рівні держав та міжнародних організацій. Вона охоплює різні аспекти, включаючи запобігання корупції в приватному секторі, забезпечення доступу до правосуддя та міжнародну співпрацю у розслідуванні корупційних злочинів.

Під впливом ЄС Україна здійснила низку законодавчих змін, спрямованих на посилення боротьби з корупцією. Серед них варто відзначити Закон України «Про запобігання корупції» 2014 року [14]. Він встановив правові та організаційні засади функціонування системи запобігання корупції в Україні. Ним передбачено створення Національного агентства з питань запобігання корупції (НАЗК) та Спеціалізовану антикорупційну прокуратуру» (САП), що здійснює нагляд за дотриманням законів під час проведення досудового розслідування НАБУ та підтримує державне обвинувачення у відповідних справах. ЄС надавав технічну допомогу для належного функціонування САП, включаючи навчання працівників і підтримку в розробці нормативно-правових актів, які регулюють діяльність цього органу.

Крім того, цим законом передбачено запровадження обов'язкового електронного декларування доходів та майна посадовців, а також механізми врегулювання конфлікту інтересів. Зокрема, вже восени 2023 року під впливом запиту суспільства та завдяки позиції ЄС було відновлено е-декларування, тимчасово призупинене на початку повномасштабного вторгнення у 2022 році. Це була однією з умовою для отримання фінансової допомоги від партнерів.

Наступним є Закон України «Про Національне антикорупційне бюро України» (НАБУ) [15], що передбачає створення незалежного органу, відповідального за розслідування корупційних злочинів серед високопосадовців.

ЄС також активно сприяв створенню НАБУ, надаючи технічну та фінансову допомогу для організації цього органу, а також для навчання його працівників. Однією з основних вимог ЄС було створення незалежного антикорупційного органу, здатного ефективно здійснювати розслідування корупційних справ, що не піддаються впливу з боку політичних чи бізнесових кіл. У межах співпраці з ЄС, зокрема через програму EU Anti-Corruption Initiative (EUACI), НАБУ отримало значну підтримку у вигляді тренінгів для своїх працівників та технічної підтримки в боротьбі з корупцією на вищому рівні.

У 2018 році Верховна Рада ухвалила закон «Про створення Вищого антикорупційного суду» (ВАКС) [16], метою роботи якого є забезпечення справедливості і незалежності у судовому розгляді справ про корупцію, скоєну високопосадовцями.

На підставі Звіту про результати аудиту відповідності на тему «Забезпечення діяльності Вищого антикорупційного суду» від 19 грудня 2024 року, ВАКС впродовж 2019-2023 років та в перші шість місяців 2024 року розглянуло 46 439 справ лише суддями першої інстанції.

ЄС, як і в попередніх випадках, надавав фінансування та технічну допомогу для формування цього органу, включаючи підтримку у вигляді навчання суддів, забезпечення ресурсами та створення прозорих процедур. Та заплановано на 2024-2027 роки, задля підвищення спроможності Суду, збільшити чисельність згадуваної інституції на 60% [17].

Під впливом євроінтеграційного курсу зазнала суттєвих змін і Конституція України. Так у 2019 році, на рівні Основного Закону було закріплено стратегічний курс держави на вступ до ЄС і НАТО [18]. До абзацу 5 преамбули Конституції було додано положення: «...підтверджуючи європейську ідентичність Українського народу і незворотність європейського та євроатлантичного курсу України». До відповідних статей, які встановлюють повноваження Президента України, Верховної Ради та Кабінету Міністрів України додані відповідні норми, щодо фіксації «євроінтеграційних» та «натівських» повноважень в загальній рамці конституційного регулювання даних інституцій.

Конституційне закріплення стратегічного курсу підкреслює прагнення України до вступу в ЄС, що включає в себе не тільки економічну, але й правову та політичну гармонізацію з європейськими стандартами.

Ці кроки є частиною ширшої стратегії держави, що спрямована на забезпечення стабільного розвитку, верховенства права та боротьбу з корупцією, що є важливими вимогами на шляху до повноправного членства України в ЄС.

Важливим кроком на шляху європейської інтеграції було прийняття Державної антикорупційної програми 4 березня 2023 року, відповідно до вимог дорожньої карти отриманої Україною в червні 2022 року. Вона визначила конкретні заходи та індикатори для запобігання корупції в різних сферах державного управління. Програма була прийнята на виконання Антикорупційної стратегії, прийнятої Верховною радою влітку 2022 року.

Водночас держава регулярно проводить соціологічні опитування, щоб відстежувати суспільні настрої щодо євроінтеграційного курсу. Адже, дослідження громадської думки є важливим інструментом, який дозволяє владі оцінювати рівень підтримки євроінтеграції та реформ, зокрема в антикорупційній сфері.

Останні соціологічні дослідження свідчать про значну підтримку євроінтеграції серед громадян України. Згідно з опитуванням,

проведеним Фондом «Демократичні ініціативи» спільно із соціологічною службою Центру Разумкова у грудні 2024 року, 69% українців висловилися за вступ до Європейського Союзу. Це на 14 відсоткових пунктів більше порівняно з лютим 2022 року, що є найвищим показником за весь період моніторингу [19].

Підтримка євроінтеграції варіюється залежно від віку та регіону проживання респондентів. Зокрема, респонденти віком від 18 до 49 років на 11,5% частіше підтримують вступ до ЄС порівняно з опитаними старше 50 років. Крім того, мешканці центральних та західних областей на 16% частіше підтримують євроінтеграцію, ніж жителі південних та східних регіонів [20].

Серед молоді підтримка євроінтеграції є особливо високою. За даними опитування, 96,1% молодих українців вважають, що євроінтеграція значно або помітно розширить їхні можливості [21].

Збільшення підтримки євроінтеграційного курсу та реформ пояснюється кількома факторами. По-перше, громадяни очікують від ЄС гарантій безпеки, що є актуальним в умовах повномасштабної війни з російською федерацією, економічного зростання та верховенства права. По-друге, успішне впровадження антикорупційних змін демонструє реальні результати, що підвищує довіру до державних інституцій.

Висновки. Європейська інтеграція України зумовлює глибокі зміни у правовій та інституційній системі країни. Однією з ключових сфер впливу європейського права на конституційну систему України є боротьба з корупцією. Європейський Союз став важливим рушієм у формуванні антикорупційної інфраструктури України, що охоплює законодавчі реформи, створення спеціалізованих органів та запровадження механізмів контролю за їхньою діяльністю. ЄС відіграє ключову роль у формуванні антикорупційної системи України, впровадженні незалежних інституцій та забезпеченні прозорості державного управління. Вплив європейського права сприяє розвитку принципів верховенства права та демократії, а підтримка громадян свідчить про готовність України до європейської інтеграції.

Література:

1. Угода про партнерство і співробітництво між Україною і Європейськими Співтовариствами та їх державами-членами : Угоду ратифіковано Законом № 237/94-ВР від 10.11.94. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/>

show/998_012#Text (дата звернення: 15.07.2025)

2. Угода про Асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони: Угоду ратифіковано із заявою Законом № 1678-VII від 16.09.2014. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_011#Text (дата звернення: 15.07.2025)

3. Конституційне право ЄС в аспекті євроінтеграції України: тези доповідей Міжнародної науково-практичної конференції (м. Харків, 21 квітня 2023 р.). *Харківський національний університет ім. В. Н. Каразіна, НДІ державного будівництва та місцевого самоврядування НАПрН України*. Харків, 2023. 372 с.

4. Книш С. Антикорупційна політика Європейського Союзу: етапи формування, здобутки і перспективи. *Актуальні проблеми правознавства*. 2024. 1(37). С. 67-77.

5. Гуляєва Л., Мельник Т., Олійник А., Омнльяненко В., Серова Л. Антикорупційна політика ЄС: ключові елементи, орієнтація на сталий розвиток, уроки для України: навчальний посібник. Суми: Інститут стратегій інноваційного розвитку і трансферу знань, 2023. 270 с.

6. Мазаракі А., Мельник Т. Співробітництво України з ЄС у сфері запобігання та протидії корупції. *Зовнішня торгівля: економіка, фінанси, право*. 2023. № 2. С. 4-33.

7. Войтенка Ю. М. Європейська практика боротьби з корупцією: досвід для України в рамках євроінтеграційних процесів. *Науковий журнал «Політикус»*. 2022. (2-4). С. 29-33.

8. Мороз В. А. Подолання корупції в Україні як одна з умов євроінтеграції URL: https://dspace.nlu.edu.ua/bitstream/123456789/11337/1/Moroz_432-437.pdf (дата звернення: 30.08.2025)

9. Пархоменко О.Я. Механізми подолання корупції на шляху до євроінтеграції України. *Інвестиції: практика та досвід*. 2011. (24). С. 74-77.

10. Політова А.С. Протидія корупції в Україні як вимога європейської інтеграції. *Нове українське право*. Спецвипуск. 2022. 6(2). С. 110-117.

11. GRECO. Четвертий раунд оцінювання України. Страсбург: GRECO, 2020.

12. Кримінальна конвенція про боротьбу з корупцією: Конвенцію ратифіковано із заявою Законом № 252-V (252-16) від 18.10.2006. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_101#Text (дата звернення: 15.07.2025)

13. Конвенція Організації Об'єднаних Націй проти корупції. *Відомості Верховної Ради України (ВВР)*, 2007, № 49. https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_c16#Text (дата звернення: 15.07.2025)

14. Про запобігання корупції: Закон України від 14.10.2014 № 1700-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18#Text> (дата звернення: 15.07.2025)

15. Про Національне антикорупційне бюро України: Закон України від 14.10.2014 № 1698-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1698-18#Text> (дата звернення: 15.03.2025)

16. Про Вищий антикорупційний суд: Закон України від 7.04.2018 № 2447-VIII URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2447-19#Text> (дата звернення: 15.06.2025)

17. Звіт про результати аудиту відповідності на тему «Забезпечення діяльності Вищого антикорупційного суду» від 19 грудня 2024 року. URL: https://rp.gov.ua/upload-files/Activity/Collegium/2024/58-2_2024/Zvit_58-2_2024.pdf?utm_source=chatgpt.com

18. Конституція України від 28 червня 1996 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр#Text> (дата звернення: 15.03.2025)

19. В Україні зросла підтримка вступу до ЄС: опитування. UA.NEWS. URL: <https://ua.news/ua/ukraine/v-ukrayini-zroslo-pidtrimka-vstupu-do-yes-opituvannya>

20. Буняк В. 69% опитаних українців підтримують вступ до Європейського Союзу, - опитування. Детектор медіа. URL: <https://detector.media/infospace/article/236287/2024-12-23-69-opytanykh-ukrainsiv-pidtrymuyut-vstup-do-ievropeyskogo-soyuzu-opituvannya/>

21. Більшість молоді вважає, що євроінтеграція України розширить їхні можливості. Опитування. URL: https://tvomisto.tv/news/bilshist_molodi_vvazhaie_shcho_ievrointegratsiya_ukrainy_rozshyryt_ihni_mozhlyvosti_opituvannya_170165.html

References:

1. Uhada pro partnerstvo i spivrobitnytstvo mizh Ukrainoiu i Yevropeiskymy Spivtovarystvamy ta yikh derzhavamy-chlenamy: Uhoda ratyfikovana Zakonom № 237/94-VR vid 10.11.94. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/998_012#Text (accessed: 15.07.2025).

2. Uhada pro Asotsiatsiiu mizh Ukrainoiu, z odnoi storony, ta Yevropeiskym Soiuzom, Yevropeiskym spivtovarystvom z atomnoi enerhii i yikhnimy derzhavamy-chlenamy, z inshoi storony: Uhoda ratyfikovana iz zaiavoiu Zakonom № 1678-VII vid 16.09.2014. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_011#Text (accessed: 15.07.2025).

3. Konstytutsiine pravo YES v aspekte yevrointehratsii Ukrainy: tezy dopovidei Mizhnarodnoi naukovy-praktychnoi konferentsii (m. Kharkiv, 21 kvitnia 2023 r.). *Kharkivskiy natsionalnyi universytet im. V. N. Karazina, NDI derzhavnogo budivnytstva ta mistsevoho samovriadvannia NAPrN Ukrainy*. Kharkiv, 2023. 372 p.

4. Knysh S. Antykoriupsiina polityka Yevropeiskoho Soiuzu: etapy formuvannia, zdobutky i perspektyvy. *Aktualni problemy pravoznavstva*. 2024. 1(37). P. 67–77.

5. Huliaieva L., Melnyk T., Oliinyk A., Omnliianenko V., Serova L. Antykoriupsiina polityka YES: kliuchovi elementy, oriientatsiia na stalyi rozvytok, uroky dlia Ukrainy: navchalnyi posibnyk. Sumy: Instytut stratehii innovatsiinoho rozvytku i transferu znan, 2023. 270 p.

6. Mazariki A., Melnyk T. Spivrobitnytstvo Ukraini z YES u sferi zapobihannia ta protydii koriuptsii. *Zovnishnia*

torhivlia: ekonomika, finansy, pravo. 2023. № 2. P. 4–33.

7.Voitenka Yu. M. Yevropeiska praktyka borotby z koruptsiei: dosvid dlia Ukrainy v ramkakh yevrointehratsiinykh protsesiv. *Naukovyi zhurnal «Politikus»*. 2022. (2–4). P. 29–33.

8.Moroz V. A. Podolannia koruptsii v Ukraini yak odna z umov yevrointehratsii. URL: https://dspace.nlu.edu.ua/bitstream/123456789/11337/1/Moroz__432-437.pdf (accessed: 30.08.2025).

9.Parkhomenko O. Ia. Mekhanizmy podolannia koruptsii na shliakhu do yevrointehratsii Ukrainy. *Investysii: praktyka ta dosvid*. 2011. (24). P. 74–77.

10.Politova A. S. Protydiia koruptsii v Ukraini yak vymoha yevropeiskoi intehratsii. *Nove ukrainske pravo. Spetsvypusk*. 2022. 6(2). P. 110–117.

11.GRECO. Chetvertyi rund otsiniuvannia Ukrainy. Strasbourg: GRECO, 2020.

12.Kryminalna konventsiiia pro borotbu z koruptsiei: Konventsiiu ratyfikovano iz zaiavoju Zakonom № 252-V (252-16) vid 18.10.2006. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_101#Text (accessed: 15.07.2025).

13.Konventsiiia Orhanizatsii Obiednanykh Natsii proty koruptsii. *Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy (VVR)*, 2007, № 49. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_c16#Text (accessed: 15.07.2025).

14.Pro zapobihannia koruptsii: Zakon Ukrainy vid 14.10.2014 № 1700-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18#Text> (accessed: 15.07.2025).

15.Pro Natsionalne antykoruptsiine biuro Ukrainy: Zakon Ukrainy vid 14.10.2014 № 1698-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1698-18#Text> (accessed: 15.03.2025).

16.Pro Vyschyi antykoruptsiinyi sud: Zakon Ukrainy vid 7.04.2018 № 2447-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2447-19#Text> (accessed: 15.06.2025).

17.Zvit pro rezultaty audytu vidpovidnosti na temu «Zabezpechennia diialnosti Vyschchoho antykoruptsiinoho sudu» vid 19 hrudnia 2024 roku. URL: https://rp.gov.ua/upload-files/Activity/Collegium/2024/58-2_2024/Zvit_58-2_2024.pdf?utm_source=chatgpt.com.

18.Konstytutsiia Ukrainy vid 28 chervnia 1996 roku. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр#Text> (accessed: 15.03.2025).

19.V Ukraini zrosla pidtrymka vstupu do YES: opytuvannia. UA.NEWS. URL: <https://ua.news/ua/ukraine/v-ukrayini-zroslo-pidtrimka-vstupu-do-yes-opytuvannya>.

20.Buniak V. 69% opytanykh ukrainsiv pidtrymuiut vstup do Yevropeiskoho Soiuzu, - opytuvannia. Detektor media. URL: <https://detector.media/infospace/article/236287/2024-12-23-69-opytanykh-ukrainsiv-pidtrymuyut-vstup-do-ievropeyskogo-soyuzu-opytuvannya/>.

21.Bilshist molodi vvazhaie, shcho yevrointehratsiia Ukrainy rozshyryt yikhni mozhlyvosti. Opytuvannia. URL: https://tvoemisto.tv/news/bilshist_molodi_vvazhaie_shcho_ievrointegratsiya_ukrainy_rozshyryt_ihni_mozhlyvosti_opytuvannya_170165.html.

Стаття надійшла до друку 12 серпня 2025 року